

30 jaar oww

30 jaar Oxfam-Wereldwinkels: de eerste 25 jaar

Een citaat van 20 jaar geleden: "10 jaar Wereldwinkels hoeft geen hip-hip-hoerageroep te worden, geen weemoedige terugblik naar de tijd van toen." Neen, weemoedig zijn we niet. Maar terugblikken op de tijd van toen, dat moet wel kunnen bij een 30ste verjaardag. Al was het maar omdat Oxfam-Wereldwinkels er elk jaar een paar honderd vrijwilligers bij krijgt; mensen die wellicht niet weten waar het allemaal begon en hoe het precies groeide. In twee uitgebreide afleveringen blikken we terug op de eerste 30 jaar Oxfam-Wereldwinkels. Vandaag aflevering 1: de periode 1971-1995.

*De geschiedenis van Oxfam-Wereldwinkels is reeds twee keer geschreven. 'Een boontje voor de strijd' (1981) zag er zeer 'seventies' uit. Het boek confronteerde de pioniersjaren van Oxfam-Wereldwinkels met de politieke en maatschappelijke context van de jaren '70 (zoals beschreven door verschillende gast-auteurs). 'Ondertussen schommelde de koffieprijis' (1996) was veel meer een geschiedenisboek. Hoofdredacteur Johan Vandembroucke en eindredacteur Filip Hinnekint haalden de hoogpunten van 25 jaar eerlijke handel uit het archief, met veel respect voor de chronologie van de gebeurtenissen. Af en toe hielden ze halt om een markant fenomeen voor het voetlicht te brengen of om met een opmerkelijk wereldwinkelier(ster) terug te blikken. Intussen zijn we weer vijf jaar en zoveel nieuwe medewerk(st)ers verder. Beide boeken zijn niet meer verkrijgbaar, maar het wereldwinkelverhaal is de moeite van het vertellen nog altijd waard. Voor wie wil weten hoe Oxfam-Wereldwinkels is uitgegroeid tot wat het vandaag is - de belangrijkste eerlijke-handelsorganisatie van België - grasduinden wij in 'Ondertussen schommelde de koffieprijis'; een bloemlezing in sneltreinvaart. In de volgende WeeWeeKrant gaan we verder waar Vandembroucke en Hinnekint zijn gestopt en breiden we een vervolg aan hun verhaal. * (Alle citaten komen uit 'Ondertussen schommelde de koffieprijis').*

1971 Petra & Gilbert

De eerste Vlaamse Wereldwinkel opent op 5 april in de Hoofdkerkstraat 1 in Antwerpen, vlakbij het 'hippie' Conscienceplein: Petra Van Look en Gilbert Hubert zijn de Eva en de Adam van Oxfam-Wereldwinkels. Het aanbod is beperkt: "Kleren uit India, postzegels uit Noord-Vietnam, mandjes uit Laos, haarspelden uit China, beeldjes uit Bolivia en

Mexico, kralen, posters en noem maar op." Ook rietsuiker uit Cuba en koffie uit Tanzania. Op 8 mei volgt de eerste wereldwinkelactie: een vredesmars voor Vietnam in Antwerpen. Vóór nieuwjaar openen nog Wereldwinkels in Gent, Mol, Lokeren, Brugge, Turnhout en Grimbergen.

Citaat

"Het tijds klimaat was gunstig: (...) een algemeen verzet tegen de kapitalistische werkelijkheid en een enthousiast geloof in de maakbaarheid van de samenleving." (blz.7)

1972 St-Jacobsmarkt

De Wereldwinkel van Antwerpen verhuist naar de St-Jacobsmarkt 82 en fungeert als verspreidingshuis en nationaal adres van de Wereldwinkels. (Anno 2001 zitten de Antwerpse wereldwinkeliers nog altijd op hetzelfde adres.) Acties in Gent: een vredesmars en een Tanzania-werkweek.

Citaat

"Vanuit Brugge stuurde Jan Rachels uitgebreide activiteitenverslagen naar Antwerpen. Het zijn illustraties van een ongebreidel militantisme. Derde-Wereld-

actie en sociale actie hier liepen hand in hand. Vandaag een standje met Tanzania-koffie, morgen een bezinningsavond over vriendschap, overmorgen een pamflet tegen legerdienst, en tussendoor hout hakken voor de eenzame bejaarden en de ouders proberen te overtuigen dat het allemaal voor de goede zaak is." (blz.11)

1973 Hoge suikerprijzen

De drie 'pilotwereldwinkels' Antwerpen, Brugge en Gent zijn dagelijks open. Elders kan men enkel op zaterdag, zondagmorgen of woensdagnamiddag terecht. De Wereldwinkels verkopen vooral kunstvoorwerpen en solidariteitsproducten. En koffie. Maar is verkopen wel belangrijk voor de Wereldwinkels? Wie een blik op de activiteitenkalender werpt, krijgt de indruk van niet: acties voor de door droogte getroffen Sahel, bevrijdingsacties voor de Portugese kolonies, acties na de staatsgreep van Pinochet in Chili.

De eerste keer

Nationaal werkweekend in Beveren-aan-de-Ijzer

Toen al

De rietsuiker is uit het gamma verdwenen; "gewoon een recht-

De eerste Belgische Wereldwinkel: links Gilbert Hubert, rechts Petra Van Look, midden Fluger Gijssels.

30 jaar oww

streeks gevolg van de hoge suikerprijzen op de wereldmarkt.”

Citaat

“De jongeman die in de Wereldwinkel van Antwerpen stond, luissterde naar me, en zei toen dat ik maar beter in de giftshop kon meewerken. Kennelijk vond hij dat een dertigjarige vrouw niets verloren had in de politieke werking van een Wereldwinkel.” (blz.13)

1974 Indio-koffie

Het antimilitarisme bij de Wereldwinkels is groot: we verkopen gebroken gewerspeeldjes, stickers, brochures en affiches ('Make love, not war'), promoten dienstweigeren (de latere burgerdienst), trekken de acties tegen de 30 miljard frank die de Belgische regering wil uitgeven aan nieuwe gevechtsvliegtuigen. De adressenlijst bevat 27 Wereldwinkels; de meeste met de naam 'Oxfam', enkele met een speciale naam. Naast Tanzania-koffie verkopen we Indio-koffie uit Guatemala. In de prijs van een pakje koffie zit een zeker percentage projectensteun of 'bevrijdingsbelasting', voor de Tanzania-koffie bijvoorbeeld 14 BEF/kg. Bijna één miljoen frank projectensteun gaat naar bevrijdingsbewegingen in Zuidelijk Afrika, een vakbond in India, volkswontwikkeling in Tanzania en de Schramadanabeweging in Sri Lanka. Stevige discussies over doelstellingen, organisatie en maatschappijvisie van Oxfam-Wereldwinkels leiden in 1975 tot een eerste ontwerpbeurt: zeven gestencilde bladzijden met drie hoofdstukjes: 'waar we tegen zijn', 'wat we wel willen' en 'een permanente opgave'.

De eerste keer

'WeeWeekrantje': om een "betere

WeeWee
krant januari 2001

en snellere communicatie tussen de Wereldwinkels" te krijgen.

Citaat

“De Tanzania-koffie had een witte papieren verpakking, de Indio-koffie een oranje. Het papier liet soms vetvlekken zien, ook was de koffie maar beperkt houdbaar, wegens niet vacuüm verpakt.” (blz.15)

1975 'Rode anjer'

De vzw Oxfam-Wereldwinkels wordt opgericht op een vergadering in het weekend van 3 en 4 mei. De 31 aanwezigen beslissen ook tot oprichting van een Nationaal Secretariaat voor de coördinatie en de begeleiding, "wegens de centrale ligging in de Wereldwinkel te Gent" en met de Antwerpse pionier Gilbert Hubert als eerste verantwoordelijke. Een nieuwe telling: 35 Wereldwinkels, waarvan 17 aangesloten bij Oxfam. "Alles laat vermoeden dat deze groei zich zal verderzetten." 'Een rode anjer voor Angola' steunt de Angolese bevrijdingsbeweging MPLA; in Antwerpen worden 7.000 anjers verkocht.

De eerste keer

Logo: de 'w met een bol' blijft de ganse 20ste eeuw het logo van Oxfam-Wereldwinkels.

BTW: "de omzet is veel te groot geworden om het nog te kunnen voorstellen als een actie op kleine schaal".

Diareeks over Oxfam-Wereldwinkels, een productie van de Bruggelingen: die bereiken trouwens een creatieve piek: het verhaal van de Tanzania-koffie gieten ze in een stripverhaalfolder.

Extreem-rechts geweld tegen Wereldwinkels: in Leuven, Mechelen, Antwerpen en Grimbergen gooien VMO-militanten bakstenen door etalages. Dergelijke aanslagen zijn een rode draad doorheen 30 jaar Oxfam-Wereldwinkels:

Aanslag vlak voor 'Hand in Hand'

BRUSSEL — Een Amerikaanse antiracistische groep, de NSDAPAC, gooide dondersnacht de schijfgroot stuk van de Brusselse Wereldwinkel aan de Anspoulaan. Bovendien werd de etalage vol stickers gekleefd met rood en witte vlaggetjes. "Beter is het om te zeggen 'Hand in Hand' en 'Koop niet bij Jooden'. Antiracisten die herenlijk goed Nederlanders kunnen. Oxfam-Wereldwinkel brengt de aanslag in verband met de Hand in Hand-betoging van zondag. Niet alleen komen de betogers zondag voorbij de winkel, de winkel staat in het teken van de actie; met een fluitpostel van Hand in Hand, 'multicultureel' kinderboek, romans en waterschapsgedicht, over de optocht van extreem-rechts en racisme. Oxfam-veertweejarige Marc Ceuster, "De slagere op de ene kant, de speler voor zich. We hebben meer voor de betoging. Hand in Hand-actie hangt hier: zie twee weken." Marc De Ceuster denkt dat er voor zo'n 100.000 frank schade werd aangericht.

—H.R.

1976 Algerijnse wijn

De eerste Wereldwinkeldag (15 februari) en de eerste studieweek bieden veel discussiegroepen over uiteenlopende thema's als Unctad IV, Tanzania, Cuba, Portugal, projectensteun en de situatie van de arbeiders in ontwikkelingslanden. Oxfam-Wereldwinkels speelt gastheer voor internationale ontmoetingen van importorganisaties (in Diepenbeek) en wereldwinkelbewegingen (in Drongen).

De eerste keer

Een **vormingsweekend** voor 'pas gestarte wereldwinkelgroepen en voor nieuwe medewerkers in oude groepen' (latere benamingen voor deze klassieker: weekend beginners, weekend voor nieuwkomers, wegwijsweekend).

Waalse Wereldwinkels.

Oploskoffie van Tanica in Tanzania.

Maya-honing uit Mexico.

Wijn uit Algerije: "De 91 kartons vonden zeer snel de weg naar de Wereldwinkels" en zijn het begin van een stormachtige haat-liefde-relatie met het Noord-Afrikaanse land van het 'berekend socialisme'.

Citaat

"Het waren de jaren van de grote, soms homerische, vaak ideologische discussies." (blz.24)

1977 Subsidies

Op 29 april ontvangt de ambassadeur van Tanzania symbolisch het miljoenste pakje wereldwinkelkoffie. De winst van 1977, zijnde 1.272.235 BEF, wordt volledig naar projectensteun doorgestort. Aan kapitaalvorming wordt (nog) niet gedaan. Het ministerie van Nederlandse cultuur erkent Oxfam-Wereldwinkels als jeugd-dienst, goed voor subsidies en een gedetacheerde leerkracht. Opmerkelijk is de aankondiging van een nieuw product: zeezout van de Kaapverdise Eilanden. Het socialistische eilandrijk voor de westkust van Afrika wordt gedurende enkele jaren een fetisj van Oxfam-Wereldwinkels, met veel artikelen in de WeeWeeKrant en weinig artikelen in de winkelreken. (Ook het zeezout is nooit gearriveerd!).

1978 Broeken van Salik

Oxfam-Wereldwinkels mengt zich in de arbeidersstrijd hier te lande en verkoopt broeken van het bezette bedrijf Salik. Er is een wildgroei aan artisanale producten in de Wereldwinkels; het ordewoord luidt: inkopen bij Magasins du monde-Oxfam. Het nationaal secretariaat verhuist van Geldmunt naar Koningin Astridlaan in Gent. Tijdens een zomerse studiereis hoten wereldwinkeliers een weekend door Vlaanderen voor bezoeken aan het nationaal secretariaat, de Wereldwinkels in Zo-

mergem en Grimbergen en de uitgeverij Kritak in Leuven.

De eerste keer

Solidariteitsagenda: toen een uitgave van de Antwerpse Wereldwinkel, tegenwoordig een succesproduct van het Solidariteitsfonds.

1979 'Oog voor Wereldwinkels'

Het nationaal secretariaat is alweer aan inpakken toe. De tweede verhuus in twee jaar betekent het einde van het magazijn in Antwerpen: voortaan huizen secretariaat en magazijn in hetzelfde pand in de Burggravenlaan in Gent. Revolutie in Nicaragua: dictator Somoza vertrekt, vrijheidsstrijder Ortega komt. Een nieuwe wereldwinkelknuffel is geboren: Oxfam-Wereldwinkels gaat op zoek naar koffie uit Nicaragua. Oxfam-Wereldwinkels is stichtend lid van VAKA. Naar de Wereldwinkeldag in Brussel (5 mei) komen 650 deelnemers; de Uruguayaanse schrijver Eduardo Galeano is de eregast. De 100ste WeeWeeKrant verschijnt. De nationale actie 'Oog voor Wereldwinkels' wil de verscheidenheid van de wereldwinkelwerking voorstellen. Er zijn ballons "met een prachtig nieuw wereldwinkellembem"...

De eerste keer

Praktische gids voor de wereldwinkelier'.

"Heuse **inpakzakken** in stevig papier (Zweeds kraft) en het formaat is 47 x 32 cm."

Een **Raad van Beheer** die uitsluitend uit vrijwilligers bestaat (het personeel heeft voortaan nog slechts een raadgevende stem).

Toen al

Discussie over de plaats van de productenverkoop in het geheel van de werking: "Beklemtomen (louter) de symbolische waarde, dan wel het economisch belang? (...) Het is hoe dan ook beide." Waaruit een volgende vraag ontspruit: "Hoe groot willen we worden, of: hoe klein zijn we?"

Citaat

"We moeten voorzichtig zijn met schriftelijke stemmingen, ze vergen veel tijd van de groepen. Er zijn wat te veel stemmingen."

Veel stemmingen, maar nog altijd weinig producten: er zijn aanvoerproblemen met van alles en nog wat. Desondanks stemt men ook producten uit het gamma: Mayahoning uit Guatemala bijvoorbeeld.

1980 'Ja aan de 100.000'

Gilbert Hubert wordt uitgezwaaid. Jan Dreezen is de nieuwe nationaal verantwoordelijke. De WeeWeeKrant wordt offset gedrukt op recyclagepapier, is nog altijd halfmaandelijkse en kost voortaan 250 BEF. De minder goede financiële situatie (zie citaat) zwengelt de aandacht voor de verkoop aan. Nieuwigheden: een koffiefolder, een werkgroep 'studie en animatie' en een kritische studiedag over modelland Tanzania.

De eerste keer

Koffie uit Nicaragua; de actie 'Ja aan de 100.000' wil elke Wereldwinkel aanporren 100.000 frank aan renteloze leningen binnen te halen "om verder producten te kunnen invoeren en voorfinancieren, om ruime voorraden aan te leggen. Voor een volgende levering Nicaragua-koffie hebben we zo'n zes miljoen nodig."

Citaat

"Oxfam-Wereldwinkels is nu zo links geworden dat zelfs de cijfers rood zijn." (blz.44)

1981 Theodorakis

Oxfam-Wereldwinkels bestaat 10 jaar. Het orgelpunt van de verjaar-

dag is een concert van Mikis Theodorakis in een uitverkocht Vorst-Nationaal op 24 juni. Theodorakis speelt de 'Canto General' (naar Pablo Neruda), de BRT zendt het concert uit. We wanen ons groot genoeg voor een oproep aan de Belgische politieke verantwoordelijken: een progressief buitenlands en ontwikkelingsbeleid, geen steun aan de regimes van Mobutu (Zaire) en Duarte (El Salvador), geen Amerikaanse kernraketten op ons grondgebied. We roepen ook op "niet te stemmen voor die partijen en kandidaten die de realisatie van deze eisen in de weg staan." Antwerpen mag geen IBM-tikmachine aankopen. (Een Wereldwinkel moest voor uitgaven van meer dan 10.000 BEF toelating vragen aan 'nationaal'.) Tramkaarten mag Antwerpen wel verkopen: "Het brengt volk over de vloer dat anders nooit binnenkomt." Het jaarthema is Centraal-Amerika, op dat moment brandend actueel (Nicaragua, Guatemala, El Salvador). Voortaan zit er 1,5 % projectensteun in prijsopbouw. Andere initiatieven: proefdagen 'Eerlijk en heerlijk', een (driedaags) volkscamp in samenwerking met Elcker-Ik en

WeeWee
krant januari 2001

30 jaar oww

een weekend voor 'langer meewerkende wereldwinkeliers'.

De eerste keer

Cashewnoten uit Mozambique: ze komen in grote blikken van 11 kilo naar de Wereldwinkel; die moet met een degelijke blikopener het blik openbreken en de erbij geleverde papieren zakjes van 100 en 250 gram vullen.

Toen al

"We zijn met honderd en één dingen bezig, we dreigen een alternatieve supermarkt te worden. Moet daar niet in gesnoeid worden?"

Citaat

"10 jaar Wereldwinkels hoeft geen hip-hip-hoera-geroep te worden, geen weemoedige terugblik naar de tijd van toen. Het moet eerder een gelegenheid zijn om kritisch in de achteruitkijkspiegel te gluren om daarna weer volle gas te geven." (blz. 47)

1982

Nelle

Worden met vreugde begroet: een actieweek rond Centraal-Amerika, een nieuwe werkgroep om de verkoop te stimuleren en het jaarthema 'Vrede door ontwikkeling'.

De eerste keer

Een *promotieaffiche* van Nelle Van Langendonck

1983

Politieke muziek

Er worden vrijwillige medewerkers gevraagd voor tal van werkgroepen: animatie, productenstimuli, productenaankoop, nieuwe inkomsten, vorming, maatschappijvisie, ontwikkelingsvisie, Wereldwinkeldag, centraal thema, vredesgroep en de studiegroepen rond Algerije, Mozambique en

Tanzania. Een buitenbeentje is de platenwerkgroep, die vanuit het Nationaal Secretariaat grammofoonplaten met politieke muziek verdeelt. Tijdens de dinsdagstakkingen tegen het regeringsbeleid verdelen de Wereldwinkels koffie aan stakerspiketten. Nieuwe Nica-producten: rietsuiker en rum.

De eerste keer

Producten uit *Vietnam*: ananas en lychees.
Vacuüm verpakte koffie.

1984

Koffieplantje

Oxfam-Wereldwinkels organiseert een concert met Miriam Makeba in Brussel en een nieuwe actie-

week rond Centraal-Amerika, met als speciaal product een koffieplantje. De verkoop stagneert en daalt zelfs: "De Wereldwinkels hebben geen duidelijk en consequent verkoopsbeleid." Men bedenkt initiatieven als abonnementenverkoop en actieve wijkdepot. In Engeland sluit ijzeren Thatcher de steenkoolmijnen: Oxfam-Wereldwinkels verkoopt 'Thee voor de Britse mijnwerkers'.

De eerste keer

Een *productencampagne*, gekruid met een massakrant (250.000 stuks) en speciale aandacht voor Algerijnse wijn.

Wijnwaardebonnen.

Tonijn uit Kaap Verdië.

Toen al

"Tegenover de verkoop in het commerciële circuit was er nogal wat weerstand. De Algemene Vergadering geraakte het in 1983 niet eens om 'Derde-Wereld-producten te verkopen aan winkels en winkelketens, om de beweging meer financiële middelen te geven.'" (blz.60-61)

1985

Bananen en betogen

Een huis voor de Wereldwinkels: Oxfam-Wereldwinkels koopt een pand in Nieuwland in Gent met

leningen (renteloos of tegen 'zachte' voorwaarden). De Amerikanen plaatsen raketten in Florennes: op de betogingen worden Nica-bananen verkocht, "een van de mooiste voorbeelden hoe de Wereldwinkels politiek mobiliserend werk koppelden aan pragmatisme en commerciële opportuniteit".

De eerste keer

Een '*top*' in de WeeWeeKrant: het is een top-88 en Antwerpen staat op kop

Citaat:

Langzaam maar zeker sloop de marketinggedachte binnen in de Wereldwinkels" (blz.63)

1986

T-shirt-boom

Vanaf 1 januari wordt de boekhouding op computer gezet, "met de gebruikelijke overgangsproblemen". 'Koop de derde wereld vrij' is een nationale actie rond schuldenlast, gekoppeld aan een verkoopcampagne: de Wereldwinkels verkopen 10.000 koffieplanten. De krant DeMorgen is bijna failliet, en de Wereldwinkels gaat haar redden: de verkoop van zakdoeken en gadgets brengt 170.000 BEF op. Onze deelname aan de eerste Dag voor Mundiale Vorming is goed voor een bolwassing in een pamflet van het Vlaams

Jessie De Caluwé: de eerste OWW-BV

Blok. Wereldwinkeliers gaan op werkkamp in Algerije en helpen als gastarbeiders in de druivenpluk. Nieuwigheden zijn een 'Techniekendag' (wat later zal uitgroeien tot de Impulsdag en sedert dit jaar Trefdag heet), een weekend over groepsvorming en een Landendag. En verder: een Wereldwinkeldag 'Kijk op ontwikkeling' en een opendeurdag 'Kijken én proeven in de Wereldwinkel'.

De eerste keer

Greenpeace-*T-shirts*, een fenomenaal verkoopsucces: de controverse is navenant, maar Greenpeace brengt andere organisaties op gelijkaardige 'merchandising'-ideeën: de Wereldwinkels kennen een T-shirtboom.

Witte wijn van de coöperatie Alpiarça in *Portugal*.

Een marketingplan, dat onder meer voorzorg "in een zekere uniformisering, met uithangbord en verpakkingen in eigen stijl, een uitbreiding van het assortiment, een strenger kwaliteitsbeleid, gedifferentieerd prijsbeleid, een gericht promotiebeleid en een heus reclameconcept."

Toen al

Een werkgroep buigt zich over het intern democratisch functioneren. Het grote knelpunt van de werkgroep is "het ondertussen klassiek geworden wereldwinkeldilemma: een alternatieve handelsorganisatie en/of een progressieve basisbeweging". Een van de vragen: "Botst het professionalisme op nationaal vlak niet met het ritme van de plaatselijke vrijwilliger?"

Citaat

"We slagen er niet direct in meer jongeren aan te trekken. Moeten we daar extra werk van maken? Zo ja, zijn er voorstellen?" (blz.68)

1987 Y/Jambo

Twee 'helden' op bezoek: Jules Nyerere bezoekt het NCOS en krijgt van ons het 2.200.000ste pakje koffie uit zijn 'modelland Tanzania' cadeau, 'Live Aid' Bob Geldof bezoekt zijn rootsstad Ieper en krijgt van de plaatselijke wereldwinkeliers een fles rum cadeau. Een nieuwe procedure voor al aanvaarde partners leidt tot

een recordaantal nieuwe producten. Het jaarthema is 'Pluk geen vruchten van Apartheid': Oxfam-Wereldwinkels neemt het voortouw in de boycotacties tegen de verkoop van Zuid-Afrikaans fruit; er zijn verschillende acties aan grootwarenhuizen (en botsingen met tegenbetogers), veel informatie, allerlei actiemateriaal. Minister Jean Gol pest gewetensbezwaarden. De Wereldwinkels (vooral de provinciale secretariaten) hebben altijd flink geteerd op de inzet van gewetensbezwaarden en raken in personeelsnood. Later is Louis Tobback een stuk milder. Maar in 1992 mag de laatste gewetensbezwaarde echt het licht uitknippen.

De eerste keer

Een *BV* in een wereldwinkelfolder: de eer is aan Jessie De Caluwé; toen een 'tv-persoonlijkheid eerste klasse'.

Melangekoffie: gedaan met landenkoffie, voortaan mengen we bonen en drinken we Yambo.

Citaat

"De naam Yambo was een marketingvondst van de toenmalige verkoopverantwoordelijke. Jambo betekent in het Kiswahili goeiedag. Omwille van het zicht, en de associatie met Jumbo (de olifant), werd gekozen voor Yambo met een Y in plaats van met een J." (blz. 72) →

**DRINK
GEEN
UITBUITINGS-
KOFFIE**

**SCHENK
ZUIVERE
KOFFIE**

**TANZANIA
arabica koffie**

DE OPBRENGST GAAT NAAR DE BOEREN DIE DEZE KOFFIE GEPLANT HEBBEN
TEVENS HELPT U TANZANIA OP HAAR MOEILIJKE WEG NAAR ONTWIKKELING!

Winkelorg. OXFAM WERELDWINKEL, St. Nechtensstraat 12, 2000 Antwerpen, tel. 03 21 74 00
Ontwerp & uitvoering: Joke de Baat

Vrij van cafeïne, cafeïne- en cafeïne-gevoeligheid

1988 Vers fruit

De Wereldwinkeldag is een Dag tegen Apartheid. Ook de actiedag aan de grootwarenhuizen viseert het apartheidsregime. We experimenteren met vers fruit (sinaasappelen en pompelmoezen uit Algerije, Mozambique en Palestina). "Zeer sappige en smaakvolle sinaasappels" die na enkele dagen toch blijken te beschimmelen. We blijven niet met de handen in het haar zitten en verwennen de klanten met acties als "gratis appelsienen bij aankoop van bananen". Oxfam-Wereldwinkels plant een actiedag rond Algerijnse wijn. Enkele dagen ervoor breken echter de eerste onlusten uit in Algerije; het voorspel van wat later echt een burgeroorlog zal worden. Algerije wordt een 'hot item', met artikels in de WeeWeeKrant, brochures en veel discussie op de Raad van Beheer.

1989 Banana-tour

De anti-Apartheidsacties worden uitgebreid: 'Stop Apartheid, steun de Frontlijnstaten' is echter weinig succesvol bij gebrek aan producten uit de Frontlijnstaten. Na de gemeenteraadsverkiezingen van 1988 willen we met de actie 'Haal eens een schepen in huis' producten aan de nieuwe gemeentebesturen te verkopen. Een nieuwe werkgroep 'Andere handel' buigt

zich over de achtergronden van onze handelsactiviteit. Er groeit een samenwerking met het NCOS rond de grondstoffenproblematiek. We vieren tien jaar revolutie in Nicaragua met de actie 'Nicaragua laat je niet los'; ingrediënten: een brochure, een tentoonstelling en een Banana-tour met dubbeldekkbus. De discussie over een nieuw beleidsplan start.

De eerste keer Vakbeurs.

Een *imagocampagne*: Wie mag zichzelf best wat meer verkopen?.

Citaat

"Toegegeven: Oxfam-Wereldwinkels, het is een on-mo-ge-lijke naam die ze ons toebedeeld hebben. Een oude traditie wil nu eenmaal dat de naam van de dooppeper verwerkt wordt in de naam van de boreling. (...) Er zijn er nog beroemd geworden ondanks hun naam." (blz.81)

1990 Bio

In Nicaragua verliezen de sandinisten de verkiezingen. Oxfam-Wereldwinkels is ontredder en organiseert een studieweek: 'Heeft het socialisme nog een toekomst in de Derde Wereld?' Onze nieuwe criteria hebben meer aandacht voor milieu en gender en zijn meer producent- en minder landengericht. ("Een noodzaak, gezien er nog weinig modellanden te vinden waren".) Oxfam-Wereldwinkels gaat bio: we krijgen de eerste bio-koffie en -thee, koffiefilterzakjes uit ongebleekte celstof en natuurlijke zeep uit India, we doen aan inzameling en recyclage "van het

plastic dat we zelf de wereld insturen", we organiseren een Wereldwinkeldag 'Duurzame ontwikkeling moet' en we zijn medeoprichter van VODO (Vlaams Overleg Duurzame Ontwikkeling). Marc Bontemps wordt de nieuwe nationale verantwoordelijke; drie nationale verantwoordelijken in dertig jaar: de gemiddelde houdbaarheidsdatum is voorlopig tien jaar. Het nieuwe beleidsplan omvat zowel een verkoop- als een VIA-plan (Vorming-Informatie-Actie).

De eerste keer

Geschenkenbeurzen. Wijn uit Chili: van de coöperatie Los Perales. Pecannoten uit Peru: de eerste levering is 4.300 kilo groot.

Citaat

"Met de komst van Marc Bontemps is het sterk veranderd, hij had een serieus aandeel in het s... ren van de beweging in een nieuwe richting." (blz.89)

1991 100! Ortega!

De Maya-honing doet zijn wederintrede. In Genk opent de 100ste wereldwinkel de deuren en voor het eerst verkoopt Oxfam-Wereldwinkels boven de 100 miljoen BEF (113 miljoen). Het hoogtepunt dat jaar is 11 mei: op

Ook ik ben migrant.

Aardappel m (-s, -en) De aardappel is afkomstig uit Peru en werd in het midden van de 16de eeuw door de Spanjaarden naar Europa overgevoerd. Knol van een kruidachtige plant.

Kan Oxfam-
Wereldwinkels de
wereld redden?

het feest van 20 jaar Oxfam-Wereldwinkels in Gent geven 2.000 aanwezigen Daniel Ortega, de sandinistische ex-president van Nicaragua, een minutenlange ovatie. De Apartheid wordt afgeschaft en Nelson Mandela komt vrij: we publiceren een actiekrant 'Voor een vrij Zuid-Afrika: steun het ANC'. We mobiliseren tegen de Golfoorlog. Aan het centraal thema 'Duurzame ontwikkeling' koppelen we de actiedag 'De aarde is niet te koop'. Vlaanderen beleeft op 24 november zijn eerste 'zwarte zondag': Oxfam-Wereldwinkels heeft er een strijdpunt bij.

De eerste keer

Een 'relatieve top' in de WeeWee-Krant: Boechout is de winnaar met een omzet van 76 BEF per inwoner. Een bananenstandpunt van Oxfam-Wereldwinkels: we kiezen ondubbelzinnig voor de kleine producenten uit de ACP-landen en gaan op zoek naar bananen uit die landen.

1992 'Uit respect'

Onze actiedag 'Ook ik ben migrant' bewijst het: ook de "Belgische" friet komt uit de Derde Wereld. Er komen stevige juridische hervormingen: de 'moeder-zw' wordt een ngo, een nieuwe coöperatieve vennootschap groepeerd vanaf nu de commerciële activiteiten en een nieuwe vzw Oxfam-Wereldwinkels Jongeren-service tekent voor een eigen jon-

gerenwerking.

Op de Wereldwinkeldag wordt een Wereldwinkelparlement over de milieuconferentie in Rio voorgesteld. De imagocampagne heet nu publiekscampagne en plakt massaal Yambo-affiches in de treinstations. Een opmerkelijk nieuw product: quinoa. Oxfam-Wereldwinkels en SOS-Wereldhandel (dat later haar naam zal veranderen in Fair Trade Organisatie) sluiten een samenwerkingsverband: SOS legt zich toe op kunstnijverheid en grootverbruik, Wereldwinkels mogen ook kunstnijverheid kopen bij SOS (toen nog in Leuven, nu in Bierbeek).

De eerste keer
Papieren draagtassen.
'Uit respect'.

Citaat:

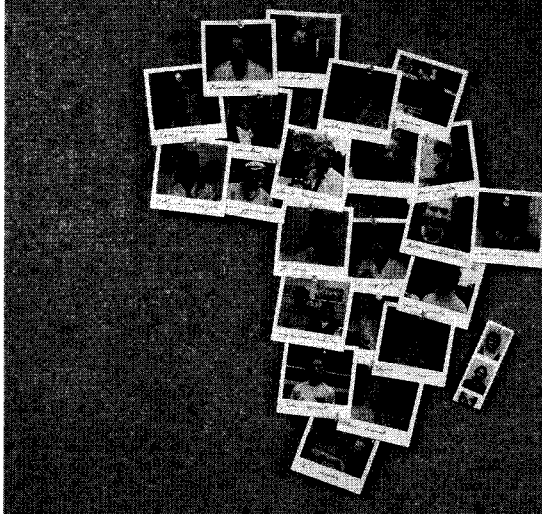
"En toch bewijzen we met groeiend succes dat het ook anders kan en dat er een publiek is dat nog respect kan opbrengen voor de productie van een kleine koffieboer of voor het harde leven van een notenraper of een arbeider in een bananenplantage." (blz.99)

1993 'La Vid est belle'

Bananen van de Bovenwindse Eilanden worden weggestemd. Met onze affiche 'Waarom mensen hun land ontvluchten' leggen we de link tussen de dramatisch lage koffieprijs en de vluchtelingen. Tijdens onze publiekscampagne lanceren we Yambo Direct, een koffie '100 % made in Costa Rica'; "helaas viel de kwaliteit tegen". België is EU-voorzitter: samen met EFTA lobbyen we succesvol om een reeks koffievoorstellen op de agenda te krijgen. Dankzij La Vid verkoopt Chileense wijn vanaf nu beter dan Algerijnse.

De eerste keer
Respect+.
Chips.
Mascao.

Vierkant voor Afrika

Citaat

"La Vid est belle. We gaan nogal wild te keer. We weten het. Nog maar pas brachten we beroering in het koffiewereldje met de lancering van de Yambo Direct. Amper een maand later brengen we weer gevestigde meningen aan het wankelen met het opstarten van wijn in een retoursysteem." (blz.100)

1994 Cacao

NEWS! wordt opgericht. De Wereldwinkeldag vraagt zich af of 'Oxfam-Wereldwinkels de wereld kan redden?' We doen mee aan de H-campagne ('Honger is een aanslag'), de eerste grote gezamenlijke campagne van de Vlaamse ngo's.

De eerste keer

Een *cacaoactie*: het dossier van de vervangende vetten beheerst nadrukkelijk onze agenda tot het voorjaar van 2000.

Citaat

'Kan Oxfam-Wereldwinkels de wereld redden?' "De Wereldwinkels en het onderwerp van vandaag doen me denken aan het

mopje van de muis en de olifant die naast elkaar lopen, en de muis die zegt: 'We maken nogal wat lawaai hé?'" (blz.103)

1995

Na de H-campagne wordt 'Vierkant voor Afrika' een nieuw groot samenwerkingsverband. Cubita is een tweede koffie die ter plaatse gebrand en verpakt wordt. De werkgroep 'Positieve actie' wil meer vrouw in onze beweging. Respect+ wordt een obligatieleening. We ronden de kaap van 200 miljoen BEF. De Wereldwinkeldag 'De macht van de boodschappentassen' introduceert het begrip 'kritisch consumeren' in onze beweging. De Algemene Vergadering keurt een nieuwe Basistekst goed; het kapitalisme wordt nog steeds ondubbelzinnig afgewezen, maar het woord 'socialisme' haalt de definitieve versie niet.

De eerste keer
Een voorjaarsfolder ♦

WeeWee
krant januari 2001